

hoort, zal dit echter toch ervaren worden als „duidelijkheid” achteraf. Aan een werkelijke keuze is het kabinet ontkomen. In dit verband spreekt de tekst „De crises of hoe Vorster het kabinet-Den Uyl en zijn eigen gezicht redde” op de voorpagina van diezelfde PPRAK voor zich. En dat moet dan ook de PPR-leden voldoende te denken geven.

**Johan Berris
Voorburg**

Naschrift redactie: Natuurlijk had het kabinet eerder een principieel nee moeten laten horen. Maar waar de PPR stond is toch steeds duidelijk geweest. Op diezelfde voorpagina van PPRAK komt ook dat tot uiting.

Frustrerend blijft dat je tijdens het kaarten niet kunt rondbazunen hoe sterk de troeven zijn die je in handen hebt.

Studentenaktie (2)

Antwoord aan Rolf Weeshoff

Ik had wel verwacht dat op mijn interview in de PPRAK van 2 april vanuit de partij gereageerd zou worden. Maar dat de inhoud van zo'n reactie zou zijn dat ik een rechts standpunt innam... Voorlopig konkludeer ik dan ook maar dat het met de PPR wel goed moet gaan als ik met mijn standpunten al minstens tot haar politieke midden behoor.

Hoewel het een slecht uitgangspunt is voor discussie, wanneer onderlinge kritiek van links wordt afgeschilderd als rechts, zonder dat er echt inhoudelijk op ingegaan wordt — alweer een bewijs voor de CPN-invloed op de studentenbeweging? — wil ik toch met een reactie op de brief van Rolf Weeshoff in PPRAK van 21 mei trachten een bijdrage te leveren aan discussie.

Allereerst wat informatie: Op 23 oktober 1975 werd mij namens staatssecretaris Klein door mr. J. Diepenhorst, hoofd van de hoofdafdeling Rijksstudietoelagen, een zgn. gemengde toelage toegekend. Ik denk dat ik daaraan het recht mag ontleen de (financiële) situatie van studenten te beoordelen. Wel moet ik daarbij opmerken dat ik o.a. door mijn politieke activiteiten een „marginale” student ben, en geen deel heb aan studentenleven of studentenbeweging. Om het in begrijpelijke taal te zeggen: „in mijn objectieve situatie ben ik student, in mijn subjectieve beleving nauwelijks”. Ook mijn handtekening staat onder de leus/eis „600 gulden nu”, hoewel ik er inhoudelijk duidelijk moeite mee heb. Niet omdat ik gevoelig ben voor het feit dat je het weigeren van zo'n handtekening wel moet uitleggen, terwijl niet gevraagd wordt waarom je je handtekening wel zet op zo'n lijst, wel omdat voor mij

linkse solidariteit belangrijker is dan onderlinge inhoudelijke en strategische meningsverschillen.

De door Rolf gewraakte passage werd door hem gelicht uit een groter stuk over de CPN, haar politieke opstelling en haar strategie. Een stuk waarin ik poogde een bijdrage te leveren aan een serieuze discussie binnen de PPR over deze partij. Voor mij gelden bij zo'n discussie een aantal uitgangspunten:

- De CPN is een serieuze politieke partij, die gerekend moet worden tot het linkse krachtenveld,
- De PPR moet dat accepteren en moet in haar discussie over de CPN (en evt. met de CPN) de bereidheid tonen zich open te stellen voor zowel de standpunten en handelwijze als voor de ideologie van die partij,
- vanuit het accepteren van het bestaansrecht van een andere linkse partij en de bereidheid begrip op te brengen voor haar inhoudelijke lijn is kritiek niet alleen mogelijk, maar zelfs wenselijk.

Dat de CPN grote invloed heeft op de studentenbeweging, althans op de studentenvakbeweging, en dat die invloed niet altijd even positief gewaardeerd kan worden is Rolf in ieder geval met me eens wanneer hij schrijft: „door het LOG georganiseerd werd waarin **gelukkig ook vele niet-CPN-ers actief zijn**”.

De georganiseerde studentenbeweging bevindt zich op het ogenblik in een crisis. Op mijn eigen fakulteit (politikologie-Universiteit van Amsterdam) wordt daarover uitgebreid gediscussieerd. Zie ook de zelfkritiek van de redakties van met de studentenbeweging verbonden marxistische bladen als „Internationale Korrespondentie” en „Paradogma”. Mn. in het laatste blad zijn het afgelopen jaar hierover belangrijke stukken geschreven. Ook in trozkistische bladen als „Proletarische Links” en de „Internationale” wordt er aandacht aan besteed. Alleen in CPN-publicaties lees je nooit over die crisis. Dat is ook wel verklaarbaar.

De oorzaak voor die crisis ligt voor het grootste gedeelte in het concept van de politieke vakbond, waarmee de specifieke problematiek van studenten wordt teruggebracht tot eenvoudige economische belangenbehartiging.

Mede daardoor vindt de georganiseerde studentenbeweging steeds minder aansluiting bij de massa van de studenten, die er de oplossingen van hun problemen niet in terug vinden, en ook daarom zijn de van dit concept afgeleide aktievormen zo weinig effectief.

De invloed van de CPN op de studentenbeweging komt dan ook niet in de eerste plaats voort uit het feit dat zoveel CPN-studenten actief zijn, maar doordat het concept van de politieke vakbond (welke direkt

terug te leiden valt tot de CPN) door de studentenbeweging aanvaard werd.

In mijn interview heb ik deze problematiek, natuurlijk versimpeld, aangeraakt, zonder de ruimte te hebben er echt op in te kunnen gaan, zoals ik ook nu weer een groot aantal zaken onbesproken moet laten.

Om die kleine passage te verheffen tot een aanval op de studentenbeweging, en haar bovendien laf te noemen is teveel eer voor een eenvoudige „reformist”.

Van mij moet overigens niet begrepen worden dat ik van mening zou zijn dat PPR-studenten zich niet moeten aansluiten bij de studentenvakbeweging. Alleen wanneer meer linkse studenten proberen invloed te hebben op het beleid is het ook mogelijk dat beleid te veranderen. Dan hoop ik alleen wel dat ze niet teveel aangetast zullen worden door dat milieu.

De rechtse krachten in onze samenleving worden eerder in de kaart gespeeld door het rigide en kritiekloos toepassen van bepaalde strategieën en het elkaar uitmaken voor rechts dan door een openlijke en kritische discussie binnen de linkse beweging.

**Jaap de Jong
Den Haag**

Frans Vlaanderen

De Nederlandstaligen in België hebben hun minderwaardigheidsgevoel weten af te schudden. Zij verzetten zich fel tegen nog meer verlies van terrein aan „Brussel”. Het toegenomen verkeer en de economische contacten met Nederland hebben hieraan zeker meegewerkt.

Eenzelfde proces begon zich, nu driehonderd jaar geleden, af te spelen in Noord-Frankrijk en de Westhoek (de streek rond Duinkerke). Het gebied werd door de Fransen veroverd, die het sinds die tijd aan zijn lot hebben overgelaten. Een maatregel is er genomen. Men ziet hem hier en daar nog bij ingangen van scholen en andere officiële instanties: „Défense de parler Flamand”. Ondanks dit verbod zijn er 175.000 mensen, verspreid over een honderdtal gemeenten, die het Vlaams als hun moedertaal beschouwen. Als wij daar een café binnengaan, waar wat oudere mannen hun pintje drinken, kunnen we met wat inspanning hun gesprek verstaan en zij het onze. Toch spreken de kinderen van deze Vlamingen Frans. Zij hadden niet eens de keus, zoals in België. Nederlands onderwijs bestaat er niet. Weliswaar is nu het officiële verbod opgeheven, maar vanuit Parijs wordt uiteraard het onderwijs in het Nederlands niet bevorderd. Dit wordt wel gedaan door oa. de Michiel de Swaen-kring in Duinkerke, (postbus 9/F-59240, Malo-Duinkerke), de Vlaamse taalkademie te Belle, de kulturele vereniging de Hekkeschreeuwers te Steenvoor-